

Križi in težave iz otročjih let.

8. Jeza je huda reč.

Brežnikov Janezek je utegnil imeti kakih osem let. Bil je bistre glave in je v šoli kaj lepo napredoval. Imel je tudi jako rahločutno srce, rad je molil in se v cerkvi vselej vzgledno obnašal. Le jedna napaka ga je močno kazila in mu delala velike preglavice: bil je nagle pa hude jeze. Saj potlej, ko se mu je jezica ohladila, bilo mu je vselej močno žal; a bilo je prepozno.

Kadar ga je spet jeza premagala, prišel je ves skesan in pobit k materi prosit odpuščanja: »Mama, kaj ne, da niste več hudi na-me? Prav gotovo se ne bom več kregal.«

»Ko bi bil le že kdaj mož beseda, Janezek«, posvarila ga je dobra mati z milo očitajočim glasom; »glej, ljubi Bog vedno gleda na nas vse in vidi vse, kaj delamo in kako se vedemo. Če tedaj ljubi Bog vidi, kako se večkrat togotiš in jeziš, zapiše vse v svoje velike bukve; oj, tukaj bi pa moralo biti le zapisano, kako so bili otroci pridni in dobri.«

»Mama, prav lepo bom Boga prosil, da bi me le še zdaj izbrisal iz onih bukev.«

»Le prosi ga, drago dete, posebno pa se spominjaj moje prošnje in nikar ne bodi tako jezljiv.«

Nekaj časa je bilo zopet vse dobro. Janezek je bil miren in prijazen, če tudi ni šlo vse po njegovi volji, in ni se kregal s svojimi tovariši. Vsako jutro, še predno je vstal, sklenil je že na posteljici roke in je natihoma molil: »Oh, ljubi Bog, pomagaj mi, da bom mogel ostati dober otrok, in da ne bom zapisan v tvoje kazenske bukve!«

Približa se materin god. Ker so bili pri Brežnikovih bogati, imeli veliko hišo in lep vrt, pa tudi v omaricah še kaj, obhajali so vsako leto materin god bolj slovesno kakor v navadnih hišah. Da imajo ob taki slovesnosti otroci tudi kaj deleža, razume se samo ob sebi. Janezku

se je ta dan prav dobro obnesel; nič ni bil jezen, nič kregan. A drugi dan je bilo pa vse drugače.

Mati so bili namreč povabljeni k botrici na južnico, ako bode lepo vreme, in na vsak način mora tudi Janezek priti ž njimi. O, kako se je veselil deček, da se mu je ravno v četrtek, ko ni šole, primerilo kaj tacega.

A vse kaj družega je prišlo, kakor pa se je nadejal. Tisti dan po materinem godu je bil pust, meglen in deževen; toraj na sprehod, na južnico pri dobri botrici in kar je s tem v zvezi, ni niti misliti. Mati so imeli pa tudi toliko opravkov, da so morali Janezka kar pri miru pustiti. Seveda, ko bi bili vedeli, kako »strašno mu je dolgčas«, preskrbeli bi mu bili gotovo kako zabavo; tako pa se je moral sam dolgočasiti v sobi.

Pri oknu sloni, debele kaplje kapljejo na okno in butajo ob steklo. Mali deček skoro vsako spremlja z jeznim očesom; najrajše bi bil strl vsako posebej. Oh, vsi njegovi dobri sklepi so zginili kakor led pred solncem in splavali po vodi. Prstke začne v pest krčiti in žugati in z nogami ceptati.

Ná, zdaj! pride pa še nova nadloga, ki ga spravi popolnoma iz uma.

Mati so mu bili na vrtu odločili posebno gredico, katero je dobri stari vrtnar nalašč zanj priredil. Janezek jo je pridno zalival in oskrboval; nihče drugi se je ni smel dotakniti. Silno je je bil vesel; bila mu je kakor pol sveta. In zdaj, ko je bil že itak tako zelo jezen, zagleda skoz okno, kako domači pisani petelin možko hodi po njegovi gredici in, kadar se mu zljubi, pobrska z neokretnimi kremplji in potlej razriva še z dolgim kljunom, češ, če je tudi tukaj kaj skritega za njegovo družinico.

Najrajše bi bil Janezek ob takem pogledu iz kože skočil, toliko je bil že togoten; a ker tega ni mogel, skočil je le iz sobe in letel nad starega vrtnarja ter ga zmirjal in mu rekel toliko hudega, kolikor si je le mogel v naglici zmisliti s svojo jezno glavico, češ, zakaj ne pazi na kuretino, zakaj ga plačujejo itd. Mirno ga poslušá starček in potlej, ko dečku zmanjka, reče hladnokrvno: »Janezek, pojdi lepo mirno nazaj v sobo, pa premisli, je-li to prav, da mene, starega moža, tako

zmerjaš in obdeluješ. Jaz ti ne zamerim, ker vem, da ne misliš tako hudo.«

Nekoliko sram je bilo dečka vsled tega mirnega svarila, vendar še zmirej mu je kuhalo, ko se vrne v sobo. Misliti je bilo, da že skoro posije solnce krotkosti v njegovem razburjenem srcu; ná, kar se privali še hujši vihar in tema postane — v glavi in srcu. — Petelin namreč že spet brska po njegovi gredici.

Zdaj so šli rakom žvižgat vsi njegovi dobri sklepi; s kamnom v rokah hiti proti oknu, da bi ga vrgel za grdo požrešno živaljo, ki tako brezozirno razdira delo njegovih pridnih rok. V tej naglici pa se spotakne: z nogami razdrobi prelepo posodo, ki so jo bili mati dobili za god, z roko pa prileti v šipo, razbije jo in ob enem prevrne na tla dragoceno cvetlico, ki je bila tudi materino vezilo, in sicer izmed vseh najljubše.

Nekaj trenutkov je bilo dečku tako, kakor da se mu je srce ustavilo. Nič ne čuti hude rane na roki, ki mu jo je urezala ostra steklenina, nič ne vidi rudeče krvi, ki mu je curljala ob ranjeni roki; sliši le rožljanje razbitega okna pa padajoče cvetlice ter ne utegne družega misliti, kakor to, kako zelo bodo mati žalostni, ker jim je ukončal posodo in cvetlico, katere so bili tako zelo veseli.

Oh! kaj je storil! Zakaj je bil spet tako zelo jezen, čeravno je bil obljubil Bogu in mami, da se bode popoljšal! Ko je prišel v svojem premišljevanju do tukaj, glasno zajoka, da so od vseh stranij hiteli ljudje gledat, kaj da se je pripetilo.

»O, ubogi Janezek«, zakliče kuharica sočutno. »Kaj pa se je zgodilo? Tvoja roka je vsa krvava in tam-le so črepinje. Oh, otrok je padel!«

Zdaj prideta še oče in mati. Dobra mati brž zavežejo Janezku krvavečo roko, pa ne rečejo niti besedice; malemu grešniku pa se je zdelo, da ga jako žalostno pogledujejo, in srce mu glasno tolče.

»O jej, pa tudi lepa cvetica, ki je bila na oknu, je razdejana, in dragocena posoda razbita«, potožijo oče, »povej mi vendar, kako pa je bilo?«

Spet začne deček milo jokati in skoro ni mogoče razumeti med glasnim jokom izgovorjenih besedij. »Oh,

spet sem bil poreden in — in obljubil — nič več jezen ! Petelin je kriv ! kaj razkopava mojo gredico !«

»Nikar zdaj toliko ne govori, Janezek«, tolažijo ga mati, »pojdi, denem te v posteljo in jutri nam poveš vse natanko.«

Roko še bolj osnažijo in prevežejo ter nesó skesanega bolnika v posteljo, pa nič se nočejo tako prijazno posloviti kakor sicer, le žalostno mu rekó: »Pa moli, Janezek !«

To tudi takoj spolni mali skesani grešnik. Zdravo rokico položi okrog zavezane in začne v detinsko priprosti molitvi Boga prositi, naj mu vendar odpusti, ker ni spolnil svoje obljube in se spet tako hudo razjezil. Materi stopijo solze v oči, pa jih skrivajo, in ko reče Janezek : Amen, sklonijo se proti njemu in ga poljubijo na čelo in pravijo : »Bog te blagoslovi, dete moje, in ti odpusti, kakor ti jaz odpustim.«

»O mama, dobra mama !« začne Janezek zopet ihteti, »saj še ne veste, kaj sem naredil in kako je vse to prišlo. Oh, naj vam povem ; drugače ne morem zaspati in — ljubi Bog me zapiše v svoje velike bukve !«

In zdaj dobri deček jokaje pripoveduje vse, kako se je zgodilo ; nič se ne izgovarja. Tudi tega ne zamolči, kako grdo je žalil starega dobrega vrtnarja, najrajše bi ga šel kar precej za odpuščanje prosit.

»Jutri pojdeva oba«, tolažijo ga dobra mati in mu lase pogladijo po glavi ; »in ne dvomim, da ti odpusti in te bo zopet rad imel.«

»Ali mislite ?« vpraša Janezek in njegovo oko se zasveti ; »ne, ne, nikdar več ne bom jezen, — oh, tako je hudo tu notri !«

Drugo jutro pridejo še oče obiskat mladega bolnika. Janezek se zelo razveseli in pravi : »Oh, ata, pojdite le-sem, prav blizo ! Povem vam neko skrivnost.«

»Kaj ? skrivnost ? kakšne skrivnosti imaš, rado-veden sem zares.«

»Oče, ali imam že kaj dosti denarja v hranilničku ?«

»Že precej se je nabralo. Ali misliš kaj kupiti ?«

»Da, ata ; pa obljubite, da ne boste nikomur povedali, posebno mami ne !«

»Nikomur ne bom pravil ; kar povej, kaj nameravaš.«

Zdaj se oklene Janezek očeta okrog vratu in mu pove tiho na uho, kaj da misli kupiti; pa še jedenkrat zatrdi, naj nikar nikomur ne pravijo o tem in da gotovo kupijo za njegov denar.

Rane na roki so se lepo celile; pri vrtnarju sta Janezek in mati dobro opravila, še rajše je imel odslej blagosrčnega dečka.

Nekega dne rečejo oče Janezku: »Zdaj je pa vse gotovo; prav dobro se je naredilo. Kdaj pa hočeš, da damo?«

»Drevi po večerji, če vam je všeč, ata!«

Vem, da ste že tudi vi, mladi čitatelji, radovedni, kaj je bil Janezek tisto jutro povedal svojemu očetu in kaj da je kupil za prihranjeni denar. Toraj čujte: Za ljubo mater je naročil novo cvetlico, tako, kakoršno je bil pokončal, in so jo mati tako zelo radi imeli; tudi ubito posodo je hotel z novo zamenjati. Lahko si mislite, kako zelo je bila vesela večerja, pri kateri so mati zvedeli za to skrivnost in zopet prejeli ljubljeno cvetlico pa dragoceno posodo. Pa za vse to jim ni bilo toliko mar; le to jih je veselilo, ker je ljubljeni sinek kazal tako dobro srce, in ker se je od tistega časa tudi res temeljito poboljšal in je postal polagoma ves krotak in potrpežljiv.

Po „Edelsteine“.

Ledene rože.

(Legenda).

Pusto in prazno zemljo je Bog pogrnil z zelenim prtom. Vse je zelenelo, kamor je pogledalo oko. To je bil krasen razgled! In angeljski zbori so se ponižno klanjali pred velikim Stvarnikom in peli:

»Častimo Te, mogočni Bog,
Saj vse je delo tvojih rok!«

Jasnih lic jim Gospod reče:

»Vstanite in hitite na zemljo. Okrasite ji zeleno obleko s cvetjem!« Poklonijo se angelji in vsak odhiti v svoj zlati grad. Ondi vzame biserno skledico. Nato